

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.10.64>

УДК 336.2:005.6:004.738

V. V. Dranus,

к. е. н., доцент кафедри фінансів і кредиту,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5617-6740>

O. A. Kupchyshyna,

к. е. н., доцент кафедри фінансів і кредиту,

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-5411-1004>

ОСОБЛИВОСТІ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ РЕЗИДЕНТІВ ДІЯ.СІТІ

V. Dranus,

PhD in Economics, Associate Professor,

Petro Mohyla Black Sea National University

O. Kupchyshyna,

PhD in Economics, Associate Professor,

Petro Mohyla Black Sea National University

SPECIFICS OF TAX MANAGEMENT FOR RESIDENTS OF DIA.CITY

У статті розглянуто особливості податкового менеджменту резидентів спеціального правового режиму Дія.City, який спрямований на підтримку та розвиток ІТ-індустрії в Україні. Проаналізовано механізми оптимізації податкового навантаження для різних моделей співпраці з фахівцями — штатними працівниками, гіг-спеціалістами та ФОПами — із урахуванням чинних пільгових ставок ПДФО, ЄСВ та військового збору. Досліджено вимоги щодо мінімальної кількості спеціалістів і середньої винагороди, їхній вплив на податкову дисципліну та прозорість фінансових відносин. На основі аналізу податкових надходжень від резидентів Дія.City доведено зростаючу роль цього режиму у формуванні державного бюджету та стимулюванні інноваційного розвитку. Дослідження підкреслює ефективність податкового менеджменту як інструменту стратегічного зростання ІТ-бізнесу та інвестиційної привабливості України.

The article examines the peculiarities of tax management for residents of the special legal regime Diia.City, which was established to support and develop the IT industry in Ukraine. The study focuses on mechanisms for optimizing tax burdens for different models of workforce engagement, including full-time employees, gig specialists, and private entrepreneurs (FOPs), taking into account current preferential rates of personal income tax (PIT), the single social contribution (SSC), and the military tax. Key requirements for maintaining resident status, such as the minimum number of engaged specialists and the average remuneration, are analyzed in terms of their impact on tax discipline, transparency of financial relationships, and corporate compliance. The dynamics of tax revenues from Diia.City residents are evaluated to demonstrate the growing role of this regime in the formation of the state budget and the stimulation of innovation within the technology sector. The study highlights that the flexible selection of workforce models allows companies to manage payroll efficiently, reduce effective tax rates, and create predictable financial conditions. Furthermore, the analysis covers recent legislative updates in 2025, including

stricter compliance criteria for maintaining preferential taxation, limits on the use of FOPs, and the implications for startups and established IT companies. The findings indicate that Dia.City not only ensures fiscal efficiency for enterprises but also strengthens the overall investment climate by providing clear, structured, and legally secure frameworks for both domestic and foreign investors. In addition, the regime promotes strategic scaling of IT businesses, retention of highly qualified specialists, and sustainable development of innovative projects. The research underlines the effectiveness of tax management as a strategic tool, demonstrating how optimal fiscal planning, combined with flexible employment models, enhances both corporate competitiveness and national economic growth. Dia.City thus represents a successful integration of tax optimization, state regulation, and industry stimulation, providing a replicable model for innovation-driven economies seeking to balance business interests with public fiscal objectives.

Ключові слова: *Дія.City, податковий менеджмент, гіг-контракти, ФОП, ІТ-індустрія, податки.*

Keywords: *Dia.City, tax management, gig contracts, individual entrepreneurs, IT industry, taxes.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Проблема податкового менеджменту резидентів Дія.City полягає у необхідності поєднання ефективного управління податковими зобов'язаннями з дотриманням специфічних правових та організаційних вимог спеціального режиму. Хоча режим Дія.City створює сприятливі умови для ІТ-компаній через пільгові ставки податків, гнучкі форми співпраці зі спеціалістами та можливість оптимізації витрат, він водночас встановлює чіткі критерії щодо кількості працівників, рівня їхньої винагороди та структури витрат, порушення яких може призвести до втрати податкових пільг. У загальному вигляді проблема полягає у балансуванні між максимізацією фінансової

вигоди для компанії та дотриманням податкового законодавства, що потребує точного планування, контролю та адаптації податкової стратегії в умовах динамічного розвитку IT-галузі та змін у податковому середовищі.

Науковий та практичний аспект цієї проблеми пов'язаний із завданням розробки ефективних моделей податкового менеджменту, які дозволяють оптимізувати податкове навантаження, забезпечити законність операцій і підвищити конкурентоспроможність компаній. Дослідження цієї теми важливе для формування рекомендацій щодо стратегічного планування фінансової діяльності, управління ризиками, пов'язаними з оподаткуванням, та забезпечення стабільності функціонування резидентів Дія.City у довгостроковій перспективі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що проблематика податкового менеджменту резидентів Дія.City в Україні вивчається переважно фрагментарно і носить аналітичний характер, при цьому кількість фундаментальних наукових розробок у сфері порівняння різних податкових режимів обмежена. Загальні питання розвитку української IT-індустрії висвітлюються у щорічних аналітичних звітах. Проблему спрощеного оподаткування та його вплив на діяльність IT-компаній розглянуто в роботах І.Луценко, де проаналізовано зміни у режимі єдиного податку в умовах податкової реформи [1]. Очікування бізнесу щодо реформування системи оподаткування досліджено С.Скрипник, О.Бояровою та О.Дем'янишиною, які підкреслюють домінування фіскальної функції податків в Україні [2]. Я.Устінов системно порівнює ефективність режимів оподаткування ФОПів 3-ї групи та Дія.City як інструментів стимулювання розвитку IT-індустрії [3].

Попри наявність цих досліджень, аналіз наукової літератури виявляє значні прогалини. Недостатньо вивчені соціально-економічні наслідки переходу IT-фахівців на гіг-контракти, вплив різних податкових режимів на інвестиційну привабливість компаній та ефективність кожного режиму в умовах воєнного стану. Брак спеціалізованих наукових розробок

пояснюється новизною режиму Дія.City, адже він запроваджений у 2022 році, та коротким періодом його функціонування, що зумовлює актуальність і наукову новизну подальших досліджень у цій сфері.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження особливостей податкового менеджменту резидентів Дія.City, визначення його переваг та обмежень у порівнянні з іншими податковими режимами, а також аналіз впливу на ефективність податкового управління ІТ-компаніями. Завдання статті полягає у систематизації існуючих наукових і практичних підходів до організації податкового менеджменту в умовах спеціального правового режиму, оцінці соціально-економічних наслідків переходу ІТ-фахівців на пільгові податкові режими, визначенні факторів, що впливають на оптимізацію податкового навантаження та формулюванні рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансового управління компаній-резидентів Дія.City в умовах сучасної економічної та правової реальності України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дія.City — це спеціальний правовий режим, створений в Україні для стимулювання розвитку ІТ-індустрії. Він надає компаніям гнучкі умови оподаткування, можливість укладати гіг-контракти з працівниками та доступ до інструментів для залучення інвестицій. Резидентом Дія.City може бути юридична особа, зареєстрована в Україні, незалежно від її місцезнаходження та місця провадження господарської діяльності, яка відповідає визначеним вимогам [4].

Для набуття статусу резидента компанія повинна відповідати кільком обов'язковим критеріям. Вона повинна здійснювати один або кілька відповідних видів діяльності, таких як комп'ютерне програмування, консультування з питань інформатизації, діяльність із керування комп'ютерним устаткуванням, видання комп'ютерних ігор, а також іншого програмного забезпечення, надання програмних продуктів у режимі «онлайн» та надання веб-послуг із доставки програмних додатків, освітня діяльність у галузі інформаційних технологій, діяльність веб-порталів,

оброблення даних і пов'язана із цим діяльність, дослідження та експериментальні розроблення у сфері природничих і технічних наук щодо інформаційних та інформаційно-консультаційних технологій, проектування, дослідження, тестування технологій, пристроїв і систем робототехніки з використанням комп'ютеризованих систем управління. Середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів юридичної особи за підсумками кожного календарного місяця, починаючи з наступного за календарним місяцем, в якому юридичною особою набуто статус резидента Дія.City, повинна становити не менше дев'яти осіб. Сума кваліфікованого доходу юридичної особи, отриманого за перших три календарних місяці, наступні за календарним місяцем, в якому юридичною особою набуто статус резидента Дія.City, повинна становити не менш як 90 відсотків суми її загального доходу за такий період, а сума кваліфікованого доходу, отриманого за кожен календарний рік перебування у статусі резидента Дія.City, повинна становити не менш як 90 відсотків суми загального доходу юридичної особи за той самий період (за наявності загального доходу) [4]. Процедура набуття статусу резидента передбачає подання заяви до Міністерства цифрової трансформації України (Мінцифри) через державний веб-портал правового режиму Дія.City або шляхом надсилання на адресу електронної пошти Мінцифри. Мінцифри розглядає заяву та додані до неї документи протягом 10 робочих днів з дня їх надходження. У разі задоволення заяви компанія набуває статусу резидента Дія.City і включається до відповідного реєстру [5].

Для стартапів передбачено спрощену процедуру набуття статусу резидента. Компанії, зареєстровані не раніше ніж за 24 календарних місяці до дня подання заяви на резидентство, а також якщо їхній дохід не перевищує 1167 мінімальних заробітних плат за минулий рік, мають можливість подати заяву на умовах стартапу. При цьому вони повинні відповідати загальним вимогам, але можуть не дотримуватися критеріїв по заробітній платі та середній кількості працівників до 31 грудня календарного року, наступного за календарним роком, у якому вони набула статусу резидента Дія.City [6].

Отже, для отримання статусу резидента Дія.City компанія повинна бути юридичною особою, зареєстрованою в Україні, здійснювати відповідні види діяльності, мати не менше дев'яти працівників або гіг-спеціалістів, забезпечувати відповідний рівень кваліфікованого доходу та пройти процедуру подання заяви до Мінцифри.

Дія.City, запроваджена у 2022 році, є спеціальним правовим режимом для ІТ-компаній, що передбачає пільгове оподаткування, гнучкі форми співпраці з працівниками та гіг-спеціалістами, а також спрощені звітні процедури. Основною метою режиму є стимулювання розвитку ІТ-індустрії та підвищення її конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Аналіз свідчить про значний внесок ІТ-галузі в економіку України навіть в умовах воєнного стану. За даними дослідження «DigitalTiger: the Power of Ukrainian IT – 2023», ІТ-сектор забезпечив 68,1 млрд грн податкових надходжень у 2022–2023 роках і посідає друге місце за експортними показниками після агросектору [7]. Дослідження «IT Research Ukraine 2024 свідчить, що частка ІТ у ВВП знаходиться на рівні 4,4 % [8], що підтверджує стійкість галузі та ефективність застосування спеціальних податкових режимів.

Таблиця 1. Динаміка показників ІТ-сектору та Дія.City за 2022–2024 роки

Показник	2022	2023	2024	Відхилення 2024 від 2022	Відхилення 2024 від 2023
Податкові надходження від ІТ-сектору, млрд грн	30,1	38,0	42,2	+12,1	+4,2
Податкові надходження від резидентів Дія.City, млрд грн	4,0	8,5	18,0	+14,0	+9,5
Частка ІТ у ВВП України, %	4,2	4,3	4,4	+0,2 п.п.	+0,1 п.п.
Місце ІТ-експорту у структурі експорту	2	2	2	без змін	без змін
Кількість компаній-резидентів Дія.City	430	870	1555	+1125	+685

Джерело: сформовано авторами на основі [7,8,9]

Аналітичний висновок до наведеної таблиці свідчить про стійкість та поступальний розвиток ІТ-сектору України навіть в умовах воєнного стану.

Частка ІТ у ВВП протягом трьох років зберігається на рівні 4.2-4,4 %, що свідчить про відсутність падіння навіть у кризових умовах і про відносну захищеність галузі від негативних макроекономічних шоків. Незмінне друге місце в експорті після агросектору вказує на сталу інтеграцію ІТ у зовнішньоекономічну діяльність країни та його стратегічну вагу для валютних надходжень. Найдинамічніший показник демонструє кількість компаній-резидентів Дія.City, що зросла з 430 у 2022 році до 1555 у 2024 році, тобто майже вчетверо. Динаміка податкових надходжень від ІТ-сектору загалом та від резидентів Дія.City демонструє поступальне зростання, що підтверджує посилення ролі спеціального правового режиму у формуванні бюджетних надходжень. У 2022 році ІТ-компанії забезпечили близько 30,1 млрд грн податків, із яких лише 4 млрд грн припадало на резидентів Дія.City. Це становило приблизно 13 % від загальної суми, що пояснюється новизною режиму, адже його було запроваджено лише у 2022 році, і кількість учасників ще була обмеженою.

У 2023 році обсяг податкових надходжень від ІТ-галузі зріс до 38 млрд грн, тоді як резиденти Дія.City вже сплатили 8,5 млрд грн, що відповідає близько 22 % від усіх податкових платежів галузі. Такий приріст свідчить про зростання кількості компаній, які отримали статус резидента, а також про їхню активнішу участь у податковій системі завдяки новим механізмам оплати праці та зменшенню тінізації.

Найбільш вражаючі показники зафіксовані у 2024 році: очікувані надходження від ІТ-сектору становлять 42,2 млрд грн, з яких 18 млрд грн припадає на резидентів Дія.City. Це означає, що їхня частка у загальних податкових платежах ІТ-галузі досягла приблизно 43 %. Таким чином, менше ніж за три роки існування режиму його роль у бюджетних надходженнях зросла більш ніж утричі.

Ця динаміка демонструє, що Дія.City поступово стає не лише інструментом стимулювання розвитку ІТ-бізнесу, але й ключовим джерелом формування державних доходів у сфері високих технологій. Зростання

частки резидентів підтверджує, що податковий менеджмент у рамках цього режиму виявився ефективним і конкурентним у порівнянні з альтернативними моделями, і за умови збереження тенденцій у найближчі роки резиденти можуть стати основними платниками податків у галузі.

Це свідчить про довіру бізнесу до спеціального податкового режиму та ефективність запропонованих умов для розвитку, навіть попри ризики воєнного часу. Таким чином, саме податковий менеджмент у рамках Дія.City виступає одним із ключових інструментів забезпечення фінансової стабільності галузі, підвищення її конкурентоспроможності та формування основ для економічної відбудови країни.

Таблиця 2. Порівняння режимів оподаткування для ІТ-компаній

Показник	Звичайний режим	Дія.City
Податок на прибуток	18 % (обов'язково)	18 % (за вибором) або 9 % ПнВК (податок на виведений капітал)
ПДФО для працівників	18 % від зарплати	5 % (якщо дохід ≤ 240 тис. євро на рік), понад ліміт – 18 %
Військовий збір	1,5 % (з 2025 р. – 5 %)	1,5 % (з 2025 р. – 5 %)
ЄСВ	22 % від фактичної зарплати (але не менше мінімального)	22 % тільки з мінімальної зарплати, незалежно від фактичного доходу
Витрати на ФОП	Обмежень немає	Не більше 20 % від загальних витрат (інакше застосовуються податкові коригування)
Форма співпраці	Переважно трудові договори чи ФОП-контракти	Трудові договори + гіг-контракти (легалізовані)
Соцпакет (страхування, пенсія)	Оподатковується	До 30 % зарплати/гонорару – без оподаткування
Критерії для пільг	Немає	Мінімум 9 спеціалістів та середня зарплата не менше 1200 євро
Звітність	Щокварталу або щороку (залежно від статусу)	Звітний період – календарний рік, окремий додаток “ДІЯ” у декларації
Ризики втрати пільг	Немає	Якщо не виконано критерії у певному місяці – втрата пільг за цей місяць

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

Доцільність вибору між режимом Дія.City та звичайною системою оподаткування залежить від кількох ключових чинників, пов'язаних із масштабом бізнесу, структурою витрат та кадровою політикою. Для невеликих компаній або стартапів, які не можуть забезпечити мінімальні

критерії — дев'ять спеціалістів та середню зарплату на рівні не менше 1200 євро, — більш доцільним залишається використання звичайного режиму оподаткування або ФОП-моделі. У такому випадку податкове навантаження є прогнозованим, немає ризику втрати пільг через тимчасові фінансові труднощі, а витрати на ФОП можуть формуватися без обмежень.

Натомість для середніх і великих ІТ-компаній із високою часткою офіційно оформлених працівників та стабільними доходами вигідніше стати резидентом Дія.City. Це пояснюється значним зниженням ефективного податкового навантаження на зарплати фахівців: ПДФО у розмірі 5 % замість 18 % у межах встановленого ліміту, ЄСВ, що нараховується лише на мінімальну зарплату, та можливістю легально застосовувати гіг-контракти. Додатковою перевагою є звільнення від оподаткування частини соціального пакета, що дозволяє компаніям офіційно пропонувати привабливі умови працевлаштування та утримувати кадри.

Разом із тим, важливо враховувати й ризики. На відміну від класичної системи, де податкові зобов'язання не залежать від кадрової структури, резиденти Дія.City зобов'язані дотримуватись встановлених критеріїв щомісячно. У разі порушення вимог пільги втрачаються, що може збільшити податкове навантаження і призвести до необхідності перерахунку платежів. Крім того, обмеження на витрати на ФОП (не більше 20 % від загальних) змушують бізнес частково відмовлятися від поширених раніше практик оптимізації, що для деяких компаній може зменшити ефективність використання цього режиму.

Отже, Дія.City є вигідною для структурованих ІТ-компаній із достатньою кількістю фахівців та стабільними фінансовими результатами, які прагнуть оптимізувати витрати на оплату праці та легально забезпечити конкурентні умови співпраці. Водночас компанії з нестабільними доходами або ті, що не готові до виконання жорстких критеріїв резидентства, збережуть гнучкість і безпеку у звичайному режимі.

Узагальнюючи сучасні підходи до податкового менеджменту резидентів Дія.City, можна виділити кілька ключових аспектів, які визначають його ефективність та вплив на розвиток ІТ-бізнесу. Основною перевагою цього спеціального правового режиму є гнучкість у виборі форм співпраці з фахівцями: компанії можуть залучати спеціалістів як штатних працівників, оформлювати їх за гіг-контрактами або працювати з ФОПами, але кожна з цих моделей має власні податкові особливості та обмеження.

У випадку працівників і гіг-спеціалістів встановлено пільгову ставку ПДФО у розмірі 5% замість стандартних 18% для доходів у межах 240 тис. євро на рік, а також застосування ЄСВ лише до мінімальної заробітної плати, що суттєво знижує навантаження на фонд оплати праці. Водночас із 2025 року введено жорсткіші критерії для резидентів: компанія зобов'язана мати щонайменше дев'ять спеціалістів і забезпечувати їм середню винагороду не нижче 1200 євро щомісяця. Порушення цих вимог автоматично веде до втрати пільг і застосування загальних податкових ставок.

Щодо співпраці з ФОПами, то законодавство обмежує частку виплат на їхню користь — не більше 20% від сукупних витрат компанії. У разі перевищення цієї межі фінансовий результат збільшується на суму перевищення або застосовується спеціальний податок за ставкою 9%. Це стимулює бізнес відходити від практики масового використання ФОПів, яка раніше була головним інструментом оптимізації податків, і переходити на прозоріші моделі з офіційним працевлаштуванням чи гіг-контрактами.

Такі зміни у податковому менеджменті резидентів Дія.City спрямовані на збереження балансу між інтересами бізнесу та держави. Для компаній створюються умови зниження витрат на оплату праці, що сприяє масштабуванню та підвищує інвестиційну привабливість, а для держави гарантується стабільність бюджетних надходжень і зменшення тінізації ринку праці. У результаті Дія.City стає не лише інструментом оптимізації податків, але й комплексною моделлю податкового менеджменту, що

поєднує гнучкість для бізнесу з прозорістю та передбачуваністю для держави.

Таблиця 3. Податкове навантаження резидентів Дія.City у 2025 році

Модель співпраці	ПДФО	ЄСВ	Військовий збір	Основні умови / обмеження
Штатні працівники	5% до 240 000 євро/рік; 18% на суму перевищення	22% від мінімальної зарплати	5%	Мінімум 9 спеціалістів, середня винагорода \geq 1200 євро на місяць; втрата пільг при невиконанні критеріїв
Гіг-спеціалісти (гіг-контракти)	5% до 240 000 євро/рік; 18% на суму перевищення	22% від мінімальної зарплати	5%	Мінімум 9 залучених спеціалістів за будь-якою моделлю; середня винагорода \geq 1200 євро; прозора угода
ФОПи	Єдиний податок 5% (для ФОПів)	Не нараховується на зарплату ФОП	5%	Частка виплат ФОПам \leq 20% сукупних витрат; перевищення оподатковується 18% ПДФО і 22% ЄСВ (залежно від режиму податку на прибуток)

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

Таблиця 3 демонструє три основні варіанти: штатні працівники, гіг-спеціалісти і ФОПи, кожен із яких має свої податкові переваги та обмеження.

Для штатних працівників застосовується пільгова ставка ПДФО 5 % на доходи до 240 тис. євро на рік і 18 % на суму, що перевищує цей ліміт. Єдиний соціальний внесок нараховується лише від мінімальної зарплати, що дозволяє суттєво зменшити витрати на фонд оплати праці порівняно зі стандартним режимом. Водночас, щоб зберегти пільги, компанія повинна щомісяця забезпечувати мінімум дев'ять спеціалістів і середню зарплату не менше 1200 євро. Порушення цих умов призводить до втрати пільгового оподаткування, що робить контроль за кадровою структурою критично важливим.

Гіг-спеціалісти формально не є штатними працівниками, але для цілей податкового менеджменту застосовується аналогічна система оподаткування. Перевага цієї моделі полягає в гнучкості: компанія може швидко масштабувати команду, залучати фахівців на проєктній основі і при цьому

отримувати зниження податкового навантаження на винагороду. Водночас, як і у випадку з штатними працівниками, діють вимоги щодо мінімальної кількості залучених фахівців та середньої винагороди, що стимулює компанії підтримувати стабільну кадрову базу.

Модель із ФОПами історично була привабливою завдяки можливості сплачувати єдиний податок 5 % та уникати нарахування ЄСВ із зарплати, але сучасні правила обмежують її ефективність. Якщо виплати ФОПам перевищують 20 % сукупних витрат компанії, виникає необхідність донарахування ПДФО та ЄСВ або застосування податку на виведений капітал. Це зменшує фінансову вигоду від залучення ФОПів і стимулює бізнес переходити на гіг-контракти або штатних працівників, що забезпечує більшу прозорість і передбачуваність податкового навантаження.

В цілому, показники таблиці 3 свідчать, що найбільш вигідними з точки зору податкового менеджменту є штатні працівники та гіг-контракти, оскільки вони дозволяють оптимізувати податкове навантаження, підтримувати прозорість виплат і дотримуватися критеріїв резидентства. Модель із ФОПами залишається ефективною лише у межах встановлених обмежень і більше підходить для короткострокових або проектних завдань.

Отже, Дія.City виступає одним із найуспішніших кейсів для залучення іноземних інвестицій і розвитку ІТ-бізнесу в Україні, навіть у складних умовах повномасштабної війни. Цей спеціальний правовий режим дозволяє створити сприятливі умови для податкового менеджменту, забезпечуючи зниження ефективного податкового навантаження та прозорість фінансових відносин. Оптимізація ПДФО та ЄСВ для штатних працівників і гіг-спеціалістів стимулює компанії офіційно оформлювати персонал і дотримуватися встановлених критеріїв резидентства, що, у свою чергу, сприяє стабільності бюджетних надходжень та мінімізує податкові ризики.

Підтримка держави та введення нових напрямів діяльності для резидентів у 2025 році — включно з венчурними фондами, науковими парками та компаніями, що займаються R&D і технічними випробуваннями

— підвищує привабливість Дія.City для інвесторів і створює додаткові механізми стимулювання інновацій. Компанії можуть гнучко обирати моделі співпраці з фахівцями — штатні працівники, гіг-контракти або обмежене використання ФОПів — і при цьому оптимізувати податкове навантаження, що є ключовим елементом ефективного податкового менеджменту.

Завдяки цьому, IT-сфера України залишається драйвером економічного зростання, а Дія.City формує передбачувану та прозору систему податкових відносин, яка підтримує розвиток інноваційних продуктів, залучення стратегічних інвестицій і підвищення кваліфікації спеціалістів. В умовах сучасної економічної та геополітичної ситуації цей режим дозволяє поєднувати інтереси держави і бізнесу, забезпечуючи стабільні податкові надходження та довгострокове масштабування технологічних компаній в Україні.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проведене дослідження свідчить, що спеціальний правовий режим Дія.City є ефективним інструментом податкового менеджменту в українському IT-секторі та водночас стимулює розвиток технологічного бізнесу. Запроваджені пільгові ставки ПДФО та ЄСВ для штатних працівників і гіг-спеціалістів, а також можливість обмеженого залучення ФОПів, дозволяють компаніям оптимізувати податкові витрати, офіційно оформлювати персонал та підтримувати стабільність кадрового складу. Водночас встановлені критерії резидентства — мінімальна кількість спеціалістів і середня винагорода — підвищують дисципліну компаній та забезпечують прозорість фінансових відносин.

Динаміка податкових надходжень демонструє поступове збільшення частки платежів від резидентів Дія.City у загальному обсязі податків IT-сектору, що підтверджує ефективність режиму та його важливість для формування державного бюджету. Крім того, державна підтримка та включення нових напрямів діяльності, таких як венчурні фонди, наукові

парки і компанії з R&D, сприяє залученню інвестицій, розвитку інновацій та підвищенню кваліфікації фахівців.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі пов'язані з кількома аспектами, адже, необхідно аналізувати довгостроковий ефект податкового менеджменту Дія.City на економічну ефективність компаній, зокрема вплив на рентабельність і масштабування бізнесу. Крім того, варто досліджувати соціально-економічні наслідки переходу IT-спеціалістів на гіг-контракти та їх вплив на стабільність зайнятості та рівень соціальних гарантій. Актуальним є порівняння ефективності Дія.City із іншими податковими режимами як в Україні, так і в міжнародній практиці, що дозволить визначити оптимальні моделі стимулювання технологічного бізнесу.

Загалом, Дія.City демонструє високу ефективність податкового менеджменту, поєднуючи оптимізацію податкового навантаження з розвитком інноваційного сектору та створюючи надійну платформу для стратегічного зростання IT-індустрії в Україні. Подальші дослідження дозволять удосконалити механізми регулювання, підвищити прозорість і передбачуваність оподаткування, а також максимізувати ефективність державної підтримки технологічного бізнесу.

Література

1. Луценко І. С. Оподаткування платників єдиного податку в сучасних умовах впровадження податкової реформи. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 131-135. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.6.131.
2. Скрипник С. В., Боярова О. А., Дем'янишина О. А. Очікування бізнесу від нової системи оподаткування. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 13-18. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.1.13
3. Устінов Я. Порівняльний аналіз податкових режимів ФОП 3-ї групи та «Дія.City» як фінансових інструментів стимулювання розвитку IT-

індустрії в Україні. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2025. № 2 (42), 458-474. DOI: 10.25140/2411-5215-2025-2(42)-458-474

4. Офіційний сайт ДПС України. URL: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/920678.html> (Дата звернення 28.09.2025 р.)

5. Скрипін В. В Україні запустили «Дія.City» — спеціальний правовий режим з особливими умовами оподаткування для ІТ-індустрії. URL: <https://itc.ua/news/v-ukrayini-zapustili-diya-city/> (Дата звернення 29.09.2025 р.)

6. Офіційний сайт Дія. City. URL: <https://city.dii.gov.ua/> (Дата звернення 30.09.2025 р.)

7. Digital Tiger: the Power of Ukrainian IT–2023. Accessed mode: <https://itukraine.org.ua/digital-tiger-the-power-of-ukrainian-it-2023>. (Дата звернення 01.10.2025 р.)

8. Українська техгалузь на третій рік війни: результати IT Research Ukraine 2024. Стійкість як нова реальність. 2024. – Режим доступу: <https://itcluster.lviv.ua/ukrayinska-tehgaluz-na-tretij-rik-vijny-rezultaty-it-research-ukraine-2024-stijkist-yak-nova-realnist>. (Дата звернення 01.10.2025 р.)

9. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. <https://thedigital.gov.ua/>. (Дата звернення 01.10.2025 р.)

10. Податковий Кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (Дата звернення 01.10.2025 р.)

References

1. Lutsenko, I. (2020), “Taxation of single taxpayers in the modern conditions of tax reform implementation”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 6, pp. 131-135. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.6.131.

2. Skrupnyk, S. Boiarova, O. and Demianyshyna, O. (2022), “Expectations of business from the new taxation system”, *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 13-18. DOI: 10.32702/2306-6806.2022.1.13

3. Ustinov, Ya. (2025), “Comparative analysis of tax regimes for individual entrepreneurs of the 3rd group and "Diya.City" as financial instruments for stimulating the development of the IT industry in Ukraine”, *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, vol. 2 (42), pp. 458-474. DOI: 10.25140/2411-5215-2025-2(42)-458-474
4. Main Department of the State Tax Service in Dnipropetrovsk region (2025), “Diia. City: what is it, what are the features of reporting and taxation with corporate income tax?”, available at: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/920678.html> (Accessed 28.09.2025).
5. Skrypin, V.V (2022), “Ukraine launched "Diya.City" - a special legal regime with special tax conditions for the IT industry”, available at: <https://itc.ua/news/v-ukrayini-zapustili-diya-city/> (Accessed 29.09.2025).
6. Diia. City (2025), available at: <https://city.diia.gov.ua/> (Accessed 30.09.2025).
7. IT Ukraine (2023), “Digital Tiger: the Power of Ukrainian IT–2023”, available at: <https://itukraine.org.ua/digital-tiger-the-power-of-ukrainian-it-2023> (Accessed 01.10.2025).
8. Lviv IT Cluster (2024), “Ukrainian tech industry in the third year of the war: results of IT Research Ukraine 2024. Sustainability as a new reality”, available at: <https://itcluster.lviv.ua/ukrayinska-tehgaluz-na-tretij-rik-vijny-rezultaty-it-research-ukraine-2024-stijkist-yak-nova-realnist>. (Accessed 01.10.2025).
9. Ministry of Digital Transformation of Ukraine (2025), available at: <https://thedigital.gov.ua/>. (Accessed 01.10.2025).
10. Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “Tax Code of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 01.10.2025).

Стаття надійшла до редакції 05.10.2025 р.